

PREDKLADACIA SPRÁVA

Správu o finančnej stabilite - november 2022 predkladá Národná banka Slovenska po jej schválení Bankovou radou NBS na základe povinnosti, ktorá Národnej banke Slovenska vyplýva z § 1 ods. 3 písm. i) zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Ústrednou témou tejto správy o finančnej stabilite je inflácia, a s ňou spojený nárast úrokových sadzieb. Spolu s vojnou na Ukrajine a slabnúcou ekonomikou predstavujú hlavné faktory ovplyvňujúce finančnú stabilitu na Slovensku.

Inflácia je komplexný fenomén a finančnú stabilitu ovplyvňuje viacerými spôsobmi. Správa podáva komplexný prehľad týchto vplyvov, pričom sú uvedené pozitívne aj negatívne vplyvy.

Aktuálny vývoj má na finančnú stabilitu tri významné dôsledky. Prvým je nárast kreditného rizika spojený so zhoršením finančnej situácie časti podnikov a domácností. Druhým je ochladenie na trhu úverov a nehnuteľností. Tretím je postupné zhoršovanie likvidity bánk.

Riziko zhoršenia finančnej situácie rastie najmä v časti podnikového sektora. Dosah aktuálneho prudkého rastu cien na jednotlivé podniky bude značne rôznorodý, závisí od schopnosti preniesť vyššie náklady na zákazníkov. V sektore domácností sú riziká v porovnaní s podnikmi zatiaľ nižšie, keďže tempo rastu výdavkov je pozvoľnejšie a rovnomernejšie, čo vytvára určitý priestor na prispôbenie sa.

Správa konštatuje, že banky sú odolné a pripravené zvládnuť prípadný nárast strát z nesplácaných úverov, keďže disponujú pomerne výrazným vankúšom voľného kapitálu (3,5 % rizikovo-vážených aktív). Dostatočná úroveň kapitálu sa týka aj sektora poisťovní. Ukazovatele solventnosti aj ziskovosti v tomto sektore vzrástli.

Rastúce úrokové sadzby zatiaľ vplývali najmä na trh hypoték, kde je ich rast pomerne prudký. Jarná vlna úverovania a refixácií opadla a aktuálne je aktivita nižšia ako pred rokom. Dopyt po hypotékach znižuje aj ekonomická neistota. S tým súvisí aj zastavenie strmého rastu cien na realitnom trhu. Podnikové úvery stále dynamicky rastú, najmä vďaka komerčným nehnuteľnostiam a krátkodobým úverom. Aj tu však vidíme, že sadzby začali postupne rásť.

Po dlhšom čase sa do popredia dostáva aj otázka likvidity a ceny zdrojov. Aktuálne majú banky dostatok stabilných zdrojov, ale trendy sú jednoznačne negatívne. Hlavnou zmenou je, že pred vyše rokom sa prakticky zastavil rast vkladov domácností. Spomalenie rastu vkladov domácností na Slovensku bolo dokonca výraznejšie ako vo väčšine iných krajín EÚ. Banky zároveň čelia rastúcej cene dlhodobých zdrojov, špeciálne pre krajiny strednej a východnej Európy.

Nepriaznivý vývoj na globálnych finančných trhoch spôsobil, že sa výkonnosť dôchodkových fondov dostala do záporných čísiel, garantované dlhopisové fondy nevynímajúc. Správcovia fondov v poslednej dobe investovali konzervatívnejšie ako v minulosti. Pre stabilitu kolektívneho investovania bolo dôležité, že napriek istému spomaleniu nečelili tieto fondy masívnemu výberu podielov. Záujem investorov sa naďalej sústredil na akciové a čiastočne aj realitné fondy.

Materiál nebol predmetom medzirezortného pripomienkového konania vzhľadom na jeho informatívny charakter.

Predložený materiál nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, na informatizáciu spoločnosti, na služby verejnej správy pre občana, ani vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.